

คำแนะนำ

การจัดการส่งตรวจทางพยาธิวิทยากายวิภาค
ของผู้ป่วยที่สงสัยหรือติดเชื้อ COVID-19

การจัดการสิ่งส่งตรวจทางพยาธิวิทยากายวิภาค ของผู้ป่วยที่สงสัยหรือติดเชื้อ COVID-19

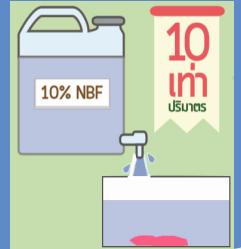
I. การเก็บสิ่งส่งตรวจทางพยาธิวิทยา (Surgical Pathology Specimen)

- เมื่อแพทย์ตัดชิ้นเนื้อจากผู้ป่วยให้นำชิ้นเนื้อแช่ในภาชนะชั้นที่ 1 บรรจุน้ำยา 10% Neutral buffered formalin (10% NBF) ทันทีโดยให้น้ำยา 10% NBF มีปริมาตร 10 เท่าของชิ้นเนื้อขนาดเล็ก หรือ ส่วนชิ้นเนื้อขนาดใหญ่

กรณีที่เป็นชิ้นเนื้อขนาดใหญ่ ควรให้ศัลยแพทย์ผู้ทำการผ่าตัดผ่าน/ผ่าชิ้นเนื้อ ก่อนนำชิ้นเนื้อแช่ในน้ำยา 10% NBF เพื่อให้ชิ้นเนื้อสัมผัสน้ำยาได้มากที่สุด

- ปิดภาชนะชั้นที่ 1 ที่บรรจุชิ้นเนื้อ และน้ำยา 10% NBF ให้สนิท ติดฉลากระบุข้อมูลผู้ป่วย (patient's identification data)
- นำภาชนะดังกล่าวบรรจุลงในภาชนะชั้นที่ 2 (Secondary container) ติดฉลาก Biohazard
- นำในส่งตรวจที่ระบุข้อมูลทางคลินิก และมีสัญลักษณ์หรือระบุ Biohazard แยกส่งโดยไม่นำไปบรรจุในภาชนะชั้นที่ 2
- นำสิ่งส่งตรวจที่บรรจุในภาชนะ 2 ชั้น พร้อมใบส่งตรวจ กันที่

หมายเหตุ: ใบส่งตรวจต้องเขียนในที่สะอาดไม่ปนเปื้อน เลือด หรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วยเด็ดขาด

- ทำการลงทะเบียนรับสิ่งส่งตรวจ
- นำภาชนะบรรจุสิ่งส่งตรวจแยกไปตรวจรับ ภายในตู้ดูดไอสารเคมี ภายในห้องพยาธิวิทยา
- เปิดภาชนะชั้นที่ 2 ออก นำภาชนะชั้นที่ 1 ออกมาตรวจดูฉลากระบุข้อมูลผู้ป่วย (ดูรายละเอียดการใช้ PPE)
- ตรวจสอบปริมาณน้ำยา 10% NBF ในภาชนะชั้นที่ 1 ถ้าปริมาตรน้ำยาไม่เพียงพอ ให้เติมน้ำยา 10% NBF ให้ได้ปริมาณที่เหมาะสมแล้วปิดฝาภาชนะให้เรียบร้อย ทำความสะอาดภายนอกผิวสัมผัสของภาชนะด้วยน้ำยาทำความสะอาดที่แนะนำ
- ชิ้นเนื้อทุกขนาด ต้องแช่ในน้ำยา 10% NBF มากกว่า 24 ชั่วโมง
- ทำความสะอาดด้านใน และด้านนอกภาชนะ ชั้นที่ 2 โดยใช้ น้ำยาทำความสะอาดที่แนะนำ

II. ขั้นตอนการรับสิ่งส่งตรวจ

III. การตรวจสิ่งส่งตรวจ (Gross/Macroscopic examination)

- แพทย์/ผู้ช่วยพยาธิแพทย์ ต้องใส่อุปกรณ์ป้องกันตามมาตรฐานที่กำหนด
- ตรวจสอบภาชนะบรรจุชิ้นเนื้อที่แช่น้ำยาอย่างน้อย 24 ชั่วโมง
- เมื่อทำการตรวจชิ้นเนื้อแล้ว ถ้ามีชิ้นเนื้อเหลือให้เปลี่ยนน้ำยา 10% NBF ทำความสะอาดผิวสัมผัสภายนอกภาชนะ (แยกเก็บในพื้นที่เฉพาะที่มีสัญลักษณ์ Biohazard)
- ทำความสะอาดพื้น และอุปกรณ์ตามที่แนะนำ

IV. การจัดการสิ่งส่งตรวจชนิด ชิ้นเนื้อสด (Fresh specimen)

- ไม่รับตรวจชิ้นเนื้อสด
- ไม่ทำการตรวจชิ้นเนื้อด้วยวิธี Frozen section

V. การส่งตรวจทางเซลล์วิทยา (Cytology specimen)

- ปฏิบัติงานภายใต้ Biosafety Cabinet class II
- งดปั่น Centrifuge
- งดตรวจ Fresh specimen

VI. การตรวจศพ (Autopsy)

- ไม่ทำ autopsy ในรายที่ติดเชื้อ COVID-19
- ส่วนรายที่อยู่ในข่ายสงสัยต้องพิสูจน์ยืนยันว่าไม่ได้ติดเชื้อ COVID-19 เสียก่อน จึงพิจารณาทำ autopsy ได้

VII. ข้อแนะนำในการใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

- หน้ากากอนามัย (surgical mask)
- ถุงมือชนิด disposable
- เสื้อคลุม/กาวน์แขนยาว
- goggles/face shield

VIII. น้ำยาทำความสะอาด

น้ำยาทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัส ที่แนะนำให้ใช้

- 62-71% ethanol
- 0.5% hydrogen peroxide
- 0.1% sodium hypochlorite

IX. การกำจัดขยะ

ให้ใช้วิธีการกำจัดขยะแบบเดียวกับขยะติดเชื้อทั่วไป

การจัดการสิ่งส่งตรวจทางพยาธิวิทยากายวิภาค ของผู้ป่วยที่สงสัยหรือติดเชื้อ COVID-19

การให้คำแนะนำญาติผู้เสียชีวิตจาก COVID-19

1. ศพที่บรรจุอยู่ในถุงเก็บศพ 2 ชั้น มีความปลอดภัยและไม่แพร่เชื้อโรคให้กับญาติ
2. ห้ามเปิดถุงเก็บศพโดยเด็ดขาด จึงไม่สามารถรดน้ำศพ และฉีดยารักษาศพได้
3. ให้บรรจุศพพร้อมถุงลงในโลงศพปิดฝาให้สนิทและไม่เปิดโลงอีก
4. ญาติสามารถนำศพไปประกอบพิธีทางศาสนาได้อย่างปลอดภัย
5. แนะนำให้เผาศพ โดยความร้อนจากเตาเผา (ประมาณ 400 - 700 องศาเซลเซียส) จะฆ่าเชื้อโรคจนหมด ควันจากการเผาจึงไม่ทำให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อแต่อย่างใด และสามารถเก็บเต้ากระดูกได้ตามปกติ
6. หากไม่สามารถเผาศพ ก็สามารถนำไปฝังได้ เมื่อเนื้อเยื่อของศพเน่าเปื่อย เชื้อโรคก็จะสลายพร้อมกันไปด้วย